

VOORSPEL

Precies op dit moment ligt J. Kessels op zijn kamer in het Cockroach Hotel te Shanghai 'zichzelf een hand te geven', zoals de Chinese uitdrukking luidt: sjekkie in de verkeerde hand en gaan met die banaan. Buiten gaat de zon onder, voor niets, zoals alleen de zon dat kan. Binnen op de televisie een reclame voor hoofdhaar, maar voor schaamhaar geldt in principe hetzelfde. Het is even na zessen of zevenen plaatselijke tijd, in elk geval met de grote knoeperd steil omhoog, want lezers waarderen het wanneer een beschrijving tot in de puntjes klopt.

Wacht eens even, vriend. Al sta je met je doorleefde kennis wederom op het omslag, het is nog altijd mijn roman. En dan ga je niet uitgebreid liggen onaneren alsof je thuis bent. Op de eerste pagina nog wel, gatverdamme. Dat doe je niet. Zo werkt literatuur niet. Daar zijn we het met zijn allen zo langzamerhand wel over eens.

Natuurlijk hoort de eenzame dromer mij niet. Hij waant zich onbespied met zijn opgeklopte verhaal, broek omlaag, en god weet wat voor moeilijke toestanden in zijn hoofd. Een man die er zo bij ligt, kan even geen potentkijkers gebruiken. Respect, noemen de negers dat. Ik vind alles best, zolang je het maar niet op mijn mooie bladzijden spuit.

Sinds ik een paar jaar geleden voor de grap een nationale bestseller over hem geschreven heb (*J. Kessels: The*

Novel), is het uit de hand gelopen. Uit mijn hand, bedoel ik deze keer. Geen peil meer op te trekken, geen klok meer op gelijk te zetten. Op deze manier winnen we de Nobelprijs natuurlijk nooit. Dan is Stockholm ineens heel ver weg. Nou ja, alsof hem dat iets kan schelen. Ik wist eerlijk gezegd totaal niet dat hij zich in Shanghai bevond. Ik kom daar zelf nooit. In Stockholm trouwens ook niet.

Mijn beste vriend hoort gewoon op zijn tijdelijk permanente noodflatje in Tilburg-Noord te zitten. Net onder het spoor door, in de Koekenbakkerstraat nummer 10. Precies ver genoeg weg om niet door loslopende vrouwen lastig te worden gevallen. Deur dicht, muziek aan. Geen gezeik aan zijn kop, gewoon op de bank met een halve liter Duits supermarktbier op schoot meebleren met een van zijn zang- en drankhelden uit de vastgeroeste country & western-jukebox. Vrouwen waren in het leven van J. Kesels in toenemende mate ex-vrouwen geworden.

‘And the sun will néééever shíne
in apartment number nine.’

(J. Paycheck)

Shanghai? Cockroach Hotel? Rare stijlbreuk. Die ik als auteur zeker mag zien te lijmen. Het enige Chinees dat ik hem ooit heb horen spreken, is ‘bami goreng speciaal’ en ‘bami goreng compleet’. Die haalt hij bij hem om de hoek. Chin.-Ind. Restaurant De Rijzende Zon. Verder heeft het Morgenland hem nooit geïnteresseerd. Zijn hart ligt daar waar de zon ondergaat. Waar die fucker opkomt, zal hem een zorg zijn. Hij heeft wel andere dingen aan zijn hoofd.

Wat die dingen zijn, is niet bekend.

Ieder leven is voorbestemd om in een verhaal te eindigen, en J. Kessels heeft de pech of het geluk dat ik dat verhaal vertel. Voor zover ik het kan volgen althans. Ja kijk, ik weet ook wel dat hij liever had gehad dat Charles Bukowski het had gedaan, of zo'n andere hardgekookte Amerikaanse zelfkantcoryfee. En nog liever had hij gezien dat zijn leven een cultfilm was geworden, directed by Martin Scorsese of desnoods door Quentin Tarantino, maar helaas, dat zit er niet in. Je zult het met mij moeten doen, lonesome Tilbo. Iedereen krijgt de schrijver die hij misschien niet verdient. Het is niet anders. Je kunt ook met je broek aan je enkels en je lul in je rechterhand van de bovenste verdieping van dat Cockroach Hotel stappen, misschien zie je dan in een flits je leven als een of andere te gekke Amerikaanse cultfilm aan je voorbijtrekken. Maar dat lijkt me niet zo'n sterke zet. Om van de straat gekrabd te worden en verwerkt te worden in honderden originele speciale exportloempia's voor de afhaalbusiness. Chinees eten is één ding, maar Chinees gegeten worden is toch een ander verhaal.

**PART ONE /
FUCK YONG HAI**

1

Het hele zaakje kwam aan het rollen door een telefoontje van Peer Sonnemans. Dat deed hij anders nooit, Peerke, mij bellen. Maar nu dus wel.

Ik moest even nadenken wie hij ook alweer was, want zo iemand is het. J. Kessels kende hem van vroeger, en dat was eigenlijk altijd zo gebleven. Verder viel er niet veel over hem te zeggen.

‘Franske, bende gij dè?’ Hij bleef het vragen, alsof de verbinding niet goed werkte. ‘Fránske!?’ riep hij alsmaar, en er klonk op den duur iets van paniek in mee.

‘U spreekt met P.F. Thomése,’ herhaalde ik voor de zekerheid. It’s Tilburg calling, en dan wist je het nooit. Iedereen kon wel zeggen dat hij Peer Sonnemans heette. Als je niet oppaste, bleef je aan de gang met dit soort telefoontjes.

De Peer Sonnemans die ik kende, was een van die grijze muizen die onopgemerkt meevaren op de grote schepen des levens. Ze zijn er, maar je ziet ze niet. Je ziet ze, maar je onthoudt ze niet.

Vandaar dat ik hem eerst rustig liet spartelen. Misschien kwam er dan vanzelf iets uit het verleden terug.

‘Fránske?’ piepte hij zielig.

Volgens J. Kessels had hij voorheen goed kunnen voetballen. Ik heb het nu over de vorige eeuw. Het ene kutdorp tegen het andere, en maar dromen van de Europacup en

zo. Op de eeuwig groene velden van hun jongensjaren hadden Peer en hij elkaar in de combinatie blindelings weten te vinden, al had mijn vriend in het ware leven van hem nooit een bruikbare voorzet gekregen.

Het enige waar J. Kessels iets aan had gehad, was Peer zijn truc om van achteren te zien hoe een meisje of vrouw er van voren uitzag. Die truc werkt zo: hoe rechter het bh-bandje van achteren, des te platter de situatie van voren. De Eerste (en enige) Wet van Peer Sonnemans heeft gelukkig ook een keerzijde: hoe groter de kromming in het bh-bandje, des te voller het vooraanzicht. Het was een ezelsbruggetje dat wij dankbaar toepasten in het nachtleven, waar de meisjes of vrouwen als het even kon hun rug naar ons toekeerden.

‘Ja Peer, met mij,’ zuchtte ik ten slotte, want ik kon hem niet langer laten bungelen.

Zelf zat hij overigens met een vriendin thuis die vanwege haar kaarsrechte bh-bandje door J. Kessels niet geheel ten onrechte ‘de visgraat’ werd genoemd.

Maar daar belde hij niet over. Hij had ‘goed nieuws en slecht nieuws’, zei hij, en het slechte nieuws was dat J. Kessels pleite was. Verdwenen. Foetsie.

‘Pleite?’ vroeg ik ongelovig. ‘Hoe bedoel je?’

‘Foetsie.’

‘Verdwenen dus?’

‘Met de noorderzon.’

n.v. De Noorderzon was vroeger een busmaatschappij in onze streek, dus ik dacht dat hij naar een dorp verderop was, platen ruilen.

‘Naar Fu Yong Hai,’ legde Peer uit. Hij zei het verkeerd, maar ik wist wat hij bedoelde.

Shanghai. Fuck, godskolere, shit. Het was geen fantasie, geen literatuur, geen Nobelprijzigezeik. Als Peer Sonnemans het zei, dan moest het wel echt zo zijn. Die kon niks verzinnen. Hij zou niet weten hoe dat moest.

‘En het goede nieuws, Peerke?’

‘Het goeie nieuws, wat bedoel je?’

‘Ja, dat zei je net zelf.’

Het was even stil aan de andere kant van de lijn. En het bleef stil.

‘Hallo hallo, Peerke jongen? Ben je daar nog?’

‘Niet schrikken hè? Beloof je dat?’

‘Hoezo Peerke, waar moet ik dan van schrikken?’

‘Echt niet?’

‘Echt niet. Ik beloof het.’

‘Hij is verliefd.’

2

De klap raakte mij vol. Als een rechtse hoek dwars door mijn dekking heen. Op de ‘glazen’ kin, zeggen de boksers. Be my guest, knock me out. Godverdomme, J. Kessels, wat maak je me nou? Ik had veel met hem beleefd, nondeju, en er waren honden zat geweest die er geen brood van hadden gelust, maar dit? Het ergste was dat ik het van Peer Sonnemans te horen moest krijgen.

Ik voelde me, hoe heet het, jaloers. Belazerd. Verraden. Ik leek wel een wijf gatverdamme. Ik had zin om Peerke een beuk te verkopen, maar dat ging niet. Zo werkt de telefoon helaas niet.

Het was natuurlijk waar dat ik *J. Kessels: The Novel* destijds zonder J. Kessels' medeweten had zitten schrijven, daarbij vrijelijk puttend uit onze gemeenschappelijke avonturen, wat hem als herkenbare naamgever en hoofdpersoon bij hem in de Koekenbakkerstraat, op zijn werk en bij zijn exen achteraf de nodige gefronste blikken en lastige vragen had opgeleverd. Temeer daar aan dat bezopen boek geen komma gelogen is. Het was daarom op zich begrijpelijk dat hij zijn 'verliefdheid' (ik moest nog wenen aan de gedachte) niet met mij had willen delen. En het hele verhaal straks zeker als paperback voor 16,95 euro in de schappen van de grote winkelketens terugvinden. Ik kon hem eerlijk gezegd geen ongelijk geven. Van Peer kon je veel zeggen, maar niet dat hij een roman in zich had, zelfs geen J. Kessels-roman. Je kon trouwens ook niet veel van hem zeggen.

En toch.

Haatte ik het. Haat. Haat. Haat.

Alsof J. Kessels mij verlaten had en nu gelukkig was met een ander. Alsof? Laat dat alsof maar weg. Hij had het (mij verlaten) en hij was het (verliefd). En ik was hem kwijt.

'Ik ben er nog,' piepte Peer toen ik de telefoon weer tegen mijn oor hield.

Er zat niets anders op. Ik zou het voorlopig met hem moeten doen.

3

Peerke vertelde me dat J. Kessels zich al een tijdlang eigenaardig had gedragen. Zo was hij de laatste tijd niet gewoon één, maar ineens twee of drie keer per week naar de afhaalchinese bij hem om de hoek gegaan – wat finaal in strijd was met zijn muurvaste eetgewoonten.

‘Ik zat te denken,’ opperde Peer. ‘Hebben ze misschien iets in de bami gedaan? Om hem verslaafd te maken of zo?’

‘Hoezo?’ vroeg ik afwezig. Ik probeerde net het onwrikbare weekmenu van J. Kessels op een rijtje te krijgen en was via de macaroni met smac (dinsdag) bij het midweekse blikje haring in tomatensaus beland.

‘Nou, die sliertjes zijn hol vanbinnen. Daar kunnen ze het spul gemakkelijk in stoppen.’

‘Welk spul?’

‘Het spul dat ze erin doen.’

Ik moest het even tot me door laten dringen en zei toen dat ik het een fantastisch idee vond, me ondertussen afvragend uit welke oude actie- of pornofilm hij dat had. Andere films hadden ze immers niet in de videotheek bij hem in de buurt.

‘Het is geen idee,’ sputterde hij tegen. ‘Ze doen het echt.’

‘Jaja. En wat stoppen ze dan in de fu yong hai, Peerke? Haring in tomatensaus zeker?’

‘Nou neem je me in de maling, Franske. Ik heb je wel door hoor.’

Goed, dacht ik, ik zal je verder niet in de rede vallen, verrekte dubbelovergehaalde halvezool. Het verhaal is zo

al ingewikkeld genoeg voor je. Vertel het maar zoals je zelf denkt dat het verteld moet worden. Ik hoop dat ik J. Kessels er nog een beetje in herken, maar ga je gang. Doe het maar op jouw manier, Peertje Sonnemans. Hij is per slot ook jouw beste vriend. Van jouw kant bezien dan.

En dit was wat hij mij vertelde.

Afgelopen zondagavond was hij, Peerke dus, vanwege een verbouwing bij zijn eigen afhaalchinees naar de afhaalchinees van J. Kessels gegaan, helemaal aan de andere kant van Tilburg. Hij had ook dichter bij huis kunnen blijven, maar hij had onthouden dat ze bij J. Kessels om de hoek van de Koekenbakkerstraat, en dan eventjes rechtdoor, van die ‘verrektes goeie bami’ hadden. Omdat het zo’n pokkeneind was, was hij bang dat de bak in de plastic tas, bungelend aan het stuur van zijn brommer, koud zou worden. Koud lustte hij het niet. Daarom besloot hij, tegen de geldende gewoonte in, de maaltijd ter plekke naar binnen te slobberen. In zijn eentje welteverstaan, want de visgraat had weer eens kuren. Wat die kuren waren, interesseert verder niemand.

Peer Sonnemans had op de bewuste avond als enige aan een gedekt tafeltje gezeten, terwijl de andere Tilburgers gewoon in de afhaalhoek, bladerend in de vette, aangekoekte sportbijlage van *Het Nieuwsblad van het Zuiden* (‘Willem II in sterkste opstelling naar Veendam’), op hun opgewarmde plastic bakken zaten te wachten.

Omdat er verder niets was, had Peerke een tijd versuft naar het aquarium zitten staren.

Het waren de bekende tropische vissen die hun rondjes draaiden: de black molly, de neontetra, de dwerggoerami en de maanvis. Als je ze te weinig voer gaf, kwamen

ze op een dag bovendrijven, als je ze te veel gaf ook, dat was iedere jongen bekend. Al starend en piekerend vroeg Peer Sonnemans zich op een gegeven moment af waarom Chinezen de aquariumvissen niet gewoon door het eten roerden, zoals ze in wezen alles op een gegeven moment gewoon opbakten in een grote koekenpan. Vlees blijft vlees voor een Chinees, ook als het vis is. Maar misschien stonden de aquariumvissen allang op het menu en kwam hij er alleen niet achter omdat hij elke keer bami goreng speciaal bestelde en af en toe, voor de afwisseling, bami goreng compleet.

Bediend werd er ogenschijnlijk niet in het restaurant. Nu was Peer Sonnemans iemand die je gemakkelijk over het hoofd zag. Vanuit zijn comfortabele doch afgelegen positie moest hij met lede ogen toezien hoe de afhaalers een voor een met hun volle plastic tassen weer naar buiten stapten terwijl hij niets kreeg.

Hij overwoog al op te staan en zich braaf bij de afhaalhoek te vervoegen (dan werd het eten onderweg maar koud; niks aan te doen, het was in elk geval eten), toen er een oud Chinees vrouwtje op pijlsnelle sloffen vliegensvlug zijn kant op kwam geschuifeld. 'Ge zag d'r nog niet lopen of daar stond dat menske al,' beweerde hij verbaasd, 'op die kleine voetekes van d'r.' Het was waarschijnlijk hetzelfde vrouwtje als dat dat achter de toonbank stond, want daar stond nu niemand meer.

Ze gebaarde dat het 'druk-druk' was. Druk-druk, zei ze, solly-solly. Peerke vond alles best. Hij moest wel, want ik had hem verhaaltechnisch hier neergezet om iets meer te vernemen over de Chinaconnectie van J. Kessels. Anders had ik hem voor dit hele verhaal natuurlijk nooit ge-

bruikt, de waardeloze oelewapper. Dus hij moest niet zeuren. Wat hij overigens ook niet deed, zeg ik er eerlijk bij.

Wat er stukje bij beetje uitkwam, in losse bamislierten die je zelf maar moest zien op te bakken, was dat ‘tjangsjeng’ de laatste tijd aan ditzelfde tafeltje had gezeten. Wie? Welk? Kon het Chinese vrouwtje misschien iets duidelijker praten? Het bleek om J. Kessels te gaan. Tjangsjeng Kessels. Of in de pinyin-spelling *Xiansheng* Kessels. Zo noemde ze hem. Ze schreef het op haar notitieblokje, alsof het een bestelling was, en liet het aan Peer Sonnemans zien. Het scheen iets in zwartebonensaus te zijn als je het weer terugvertaalde.

Peer Sonnemans had het meteen al vreemd gevonden: dat ze zijn naam kende en zo, met dat hele *xiansheng*-gedoe erachteraan.

‘Zát J. Kessels in de afhaalchinees?’ onderbrak ik hem. Want dat vond ik nou vreemd.

Het bleek dat J. Kessels er al vaker aan een gedekt tafeltje had zitten eten. Telkens aan hetzelfde tafeltje. Maar niet steeds bami, werd mij duidelijk.

Tot mijn verbijstering vernam ik dat onze vriend ‘het culinaire avontuur was aangegaan’, om Peer te citeren, die iets dergelijks ooit in een beduimelde glossy van zijn vriendin had gelezen.

‘Hij was over de kaart gaan zwerven?’ vroeg ik van schrik tot mijn eigen schrik.

‘Hij was over de kaart gaan zwerven,’ bevestigde Peer, in een idioom dat ook hem niet als gegoten zat.

Het had te maken met een nichtje dat ze ‘uit Fu Yong Hai of daar ergens’ hadden laten overkomen. Nichtje?

Nou ja, dat had Peer Sonnemans er zelf maar van gemaakt. ‘Een of ander Chinees mokkel,’ gaf hij toe. Met een flink doorbuigend bh-bandje, inderdaad. Daar was hij zich voor gaan uitsloven, onze wederzijdse vriend, voor deze onvertaalbare oosterse verrukking.

Ik probeerde me J. Kessels aan zo’n gedekt tafeltje voor te stellen, terwijl hij met het geplastificeerde, afwasbare menuboek voor z’n snufferd zijn blik liet gaan over die eindeloze rijen nummers met de bijbehorende gerechten. Met en zonder foto’s. En maar bestellen. En zich die overhellende aandacht maar aan laten leunen. En het nichtje maar draven met die schaaltes en bakjes, met al die toeters en bellen die ze in huis had. Het werd één groot topculinair bamibacchanaal om je vingers bij af te likken. En niet alleen je vingers.

‘Hij liet zich die hapjes voeren,’ zei Peer op een toon die het midden hield tussen verbazing en bewondering. ‘Snaveltje open en slikken.’

In vertwijfeling schudde ik mijn hoofd. Een man schudt zijn hoofd niet zomaar. Ik niet tenminste.

Jaloers was ik, moest ik bekennen. Razend jaloers. Op Peer, die mij als vriend en vertrouweling van de eerste plaats verdrongen had. En ook op dat onbekende Chinese borstendondertje, dat mijn beste vriend met twee niet te toppen argumenten van mij had afgesnoept. En vooral op J. Kessels zelf, die nu met een legendarisch lekker wijf aan de boorden van de Gele Zee zat te koekeloeren. Dat zou ik ook wel willen, godverdomme, de doorbuigende achterkant eindelijk een keer van voren zien. Maar ik zit hier dus met Peer Sonnemans opgescheept. So long, pal. See you in hell, vieze vuile verrekte Tilburgse soeploem-

pia, godverdommese verraaiër die je bent.

Voor mijn geestesoog zag ik mijn gebenedijde vriend opdoemen met een groot wit servet, model tafellaken, als een slab onder zijn ongeschoren kin gefrommeld, terwijl het kersverse Chinese importwonder zich met haar meisjesjonge moederborsten over hem heen boog om hem met stokjes het voedsel toe te dienen. Rauwe weekdieren, uitgebakken ingewanden, opgeklopte slijmsoep met sliertjes, er waren mensen die er anders over dachten, maar mijn vriend liet al die glibber met de ogen dicht gelukkig in zijn keelgat glijden. Ieuw! Ik wilde er niet aan denken, en deed het stiekem toch.

Deze wanstaltige vertoning kon inderdaad maar één ding betekenen: Liefde, met de bijbehorende punten en komma's en geschreven met de grote L van zijn bloedeigen lul.

Peer Sonnemans had nog een hele tijd naar het aquarium gestaard om de zaak tot zich door te laten dringen. Zijn begripsvermogen was nooit zijn sterkste kant geweest. Hier had hij wel even tijd voor nodig: om een serieus amoureuze J. Kessels, likkend aan rauwe, opengeverkte mossels, realiteit te laten worden in de verlaten kamers van zijn voorstellingsvermogen.

Juist op dat moment, maar het kon evengoed een moment later zijn geweest, zag hij hoe boven in het verwarmde aquarium, vlak onder de rand waarachter de waterspiegel verborgen werd, een vrouwtjesdwerggoerami een volwassen mannetje doorslikte.

Aanvankelijk had Peer Sonnemans aan penetratie gedacht. Hij had nooit vissen in het echt zien neuken, dus helemaal zeker had hij het niet geweten.